

ANTON ÇEHOV

SAYFIYEDE

KLASİKLER

RUSÇA ASLINDAN ÇEVİREN
ZEKİ BAŞTİMAR

ANTON ÇEHOV SAYFIYEDE

Can Yayınları: 1863

© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2010
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Şubat 2010
Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Seçkin Selvi

Kapak tasarımı: Erkal Yavi
Kapak düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Gelengül Çakır
Düzeltili: Füsun Güler
Kapak baskı: Çetin Ofset
İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-1133-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 252 59 88 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

ANTON ÇEHOV SAYFIYEDE

5

RUSÇA ASLINDAN ÇEVİREN
ZEKİ BAŞTİMAR

CAN YAYINLARI

**ANTON ÇEHOV'UN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
DİĞER KİTAPLARI**

DOKTOR ÇEHOV'DAN ÖYKÜLER / *öykü*
ÖYLE BİR HİKÂYE / *öykü*
KORKUNÇ BİR GECE / *öykü*

Anton Çehov, 1860 yılında, Taganrog'da, bir bakkalın oğlu olarak dünyaya geldi. Orta öğrenimini aynı taşra ilinde tamamladı ve ailesine maddi destek sağlamak için mizah dergilerinde öyküler yayımlattı. 1879'da Moskova Tıp Fakültesi'ne girdi. 1884'te çeşitli hastanelerde görev almaya başladı ve *Bukalemun* başlıklı ilk öykü kitabı aynı yıl yayımlandı. Bu dönemde birer perdelik kısa oyunlar da yazdı ve *İvanov* (1887) adlı oyunuyla dram tekniği alanında Rus tiyatrosuna büyük yenilikler getirdi. *Bozkır* (1888) başlıklı uzun öyküsüyle büyük bir yazar olarak tanındı ve öykünün Rusya'da yazınsal bir tür olarak yerleşmesini sağladı. Vereme yakalanınca, 1891 yılında Moskova yakınlarındaki Melikovo çiftliğini satın aldı ve burada geçirdiği yıllar gerek yazınsal üretimi, gerek kolera salgını ve kıtlıklardaki tıbbî etkinlikleri açısından son derece verimli oldu. 1879-1898 kışlarını Nice'te geçirdi ve "Dreyfus Olayı"nı burada izleyerek Zola'ya destek verdi. 1899'da Yalta'da yaptırdığı ev, Korolenko, Rahmaninov, Stanislavski gibi sanatçıların uğrak yeri oldu. Hastalığına rağmen, *Duçetka* (1899), *Köpekli Kadın* ve *Gelin* (1899) gibi ünlü yapıtlarını bu dönemde kaleme aldı. *Vanya Dayı* (1897), *Üç Kız Kardeş* (1900), *Vişne Bahçesi* (1903) gibi büyük oyunlarını hayatının son yıllarında yarattı. 1904 yılında, eşi ve ünlü tiyatro oyuncusu Olga Knipper'le gittiği Badenweiler'de ölen Çehov, çarlık dönemindeki siyasi çıkmazları, basit insan yaşantılarını büyüteç altına almaktaki ustalığı, Tolstoy'u hayran bırakan yalın ve ölçülü biçemi, gelenekselliği aşan anlatım biçimiyle dünya edebiyatının ustaları arasına katıldı.

7

Zeki Baştımar, 1905'te Sürmene'de, Baştımar köyünde doğdu. Babası Hacı Yakupoğullarından Muhammed, annesi Huriye hanımdır. Trabzon Öğretmen Okulu'nda okurken Rusya'ya gitti. Yüksek öğrenimini Moskova Üniversitesi'nde yaptı. Yürda dönünce Başvekalet Kütüphanesi'nde tercüman olarak çalıştı. Tolstoy'un *Savaş ve Barış*'ını ve *Mujikler*'ini, Puşkin'in *Erzurum Yolculuğu*'nu, Çehov'un kimi öykülerini Türkçe'ye çevirdi. İstanbul'da Yedi Gün Yayınevi'ni açtı. "1951 Tevkifatı" adıyla anılan Türkiye Komünist Partisi davalarında Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi olarak en büyük cezaı o aldı. Daha sonra yurt dışına kaçarak TKP Genel Sekreteri oldu. 1958 yılında Doğu Almanya'da yayın yapan Bizim Radyo'yu kurdu.1973 yılında Almanya'da öldü. Zeki Baştımar, İngilizce, Fransızca ve Rusça biliyordu.

İÇİNDEKİLER

Düello 9

Mujikler 125

Evde 160

Frenküzümü 170

Sürgünde 182

İoniç 192

Nişanlı Kız 213

Maske 234

Suikastçı 240

İlkbaharda 245

Yazar 251

Eski Ev 255

Pahalı Dersler 262

Uyku 270

Prişibeyev Çavuş 277

Bahis 282

Tanıdık Erkek 290

Yetenek 295

Sarsıcı Duygular 301

Uyku Sersemliği 307

Sevinç 312

.....
Bukalemun 315

.....
Dilenci 319

.....
Akbaş 325

.....
Gerekli Önlemler 331

.....
Sorgu Yargıcı 336

.....
Fazla Gelen İnsanlar 342

.....
Zinoçka 350

.....
Kazanan Bilet 357

.....
Yazlıkçılar 363

.....
Olay 366

.....
Duvar 373

.....
Bayan NN'nin Hikâyesi 377

.....
Keder 383

.....
Sayfiyede 390

I

Sabahın saat sekiziydi; subayların, memurların, şehre gelen yabancıların sıcak ve boğucu bir gecenin ertesinde genellikle denize girdikten sonra kahvelerini, çaylarını içmek için gazinolara gittikleri saatti. Başında Maliye Nezareti'nin kasketi, ayaklarında terlikleri, 28 yaşında zayıf, sarışın bir genç olan İvan Andreyç Layevski denize girmeye geldiği zaman sahilde birçok tanıdığına, bunlar arasında da dostu askerî doktor Samoylenko'ya rastladı.

İri ve saçları dibinden kesilmiş kısa boylu, kırmızı yüzlü, büyücek burunlu, gür, siyah saçlı, kırçıl favorili, şişman, gebeş, üstelik de kısık, çatlak sesli Samoylenko her yeni gelende tatsız bir ¹ ve yaygaracı izlenimi uyandı-

¹ Kaba, müstebit adam (Bourbon hanedanından). (Ç.N.)

rır, ama ilk tanışıklığın üstünden iki üç gün geçince yüzü fevkalade iyi, sevimli, hatta güzel görünmeye başladılar. Hantallığına, sesinin tonundaki kabalığa rağmen yumuşak, son derece iyi, temiz kalpli, iyilik etmeyi sever bir adamdı. Şehirde herkesle samimiydi; herkese ödünç para verir, herkesi tedavi eder, evlendirir, barıştıırır, piknikler düzenler, şiş kebapları, çok nefis kefal çorbaları pişirir, her zaman birisinin işi için koşar, ricada bulunurdu. Daima neşeliydi. Herkesin onun hakkındaki görüşü, kusursuz bir adam olduğuydu. Yalnız iki zayıf tarafı vardı: birincisi, iyi yürekliliğinden utanır, sert bakışlarla, yapmacık bir kabalıkla bunu örtmeye çalışırdı. İkincisi, sadece devlet müşaviri¹ olduğu halde hastabakıcıların ve erlerin ona ek-selans demelerinden hoşlanırdı.

İkisi de omuzlarına kadar suya girmişlerdi, Layevski söze başladı:

12

“Bir soruma cevap ver, Aleksandr Davidiç. Diyelim ki, bir kadın sevdin, onunla birleştin. İki seneden fazla birlikte yaşadınız diyelim. Sonra da, olur ya, soğudun; onu kendine yabancı hissetmeye başladın. Böyle bir durumda olsan ne yapardın?”

“Çok basit. Hadi yavrum, al başını istediğin yere git derim. O kadar.”

“Söylemesi kolay! Ama ya gidecek yeri yoksa? Dostları, akrabaları yoksa, beş parasızsa, çalışamazsa?..”

“Eee? Beş yüzü birden eline tutuştururum, yahut da yirmi beş ruble aylık bağlarım. Biter gider. Çok basit.”

“Farz edelim ki beş yüzün ve ayda yirmi beşin var; ama benim dediğim kadın aydın, gururlu bir kadın. Ona para teklif etmeye cesaret edebilir misin? Sonra ne şekilde?” Samoylenko cevap vermek istedi; ama bu sırada büyük bir dalga ikisini de örttü; sonra sahile çarptı, çakıl taşları üzerinden şırıldıyarak geriye doğru kaydı gitti. Ah-baplar sahile çıktılar, giyinmeye başladılar.

Samoylenko çizmesinin içindeki kumları silkerek,

¹ Eski Rusya'da bir unvan. (Ç.N.)

“Elbette,” dedi, “bir kadını sevmiyorsam onunla yaşamak zordur. Ama insanca düşünmeli, Vanya. Ben olsam soğudüğümü hiç çaktırmam, ölünceye kadar onunla yaşarım.” Birdenbire söylediği sözden utanmıştı; hemen kendini toplayarak, “Bana göre hava hoş,” dedi, “isterse hiç kadın olmasın. Yerin dibine batsınlar!”

Giyindiler, gazinoya gittiler. Orada Samoylenko, kendi evinde gibiydi. Onun için özel yemek takımı bile ayrılmıştı. Ona her sabah tepsiyle bir fincan kahve, büyük bir kesme bardakta buzlu su, bir kadeh de konyak getirirlerdi. İlk önce konyağı, sonra sıcak kahveyi, sonra da buzlu suyu içerdi. Bu herhalde çok nefis olacaktı ki içtikten sonra gözleri zevkle ışıldar, çatal sakalını iki eliyle sıvazlar, denize bakarak, “Şaşılacak kadar güzel manzara!” derdi.

Sıkıntılı geçen uzun bir geceden, insana uyku uyutmayan boğucu sıcaktan ve gecenin karanlığını adeta artıran lüzumsuz düşüncelerden sonra Layevski kendisini bitkin, mecalsiz hissediyordu. Banyo yapmakla da, kahve içmekle de kendine gelememişti.

“Konuşmamıza devam edelim,” dedi. “Senden saklayacak değilim ya, bir dost gibi her şeyi anlatacağım: Nadejda Fedorovna’yla başım dertte... hem de nasıl! Sırrımı sana açtığım için beni affet. Anlatmak benim için bir ihtiyaç.”

Sözün nereye varacağını sezen Samoylenko gözlerini süzdü, parmağıyla masayı tıkırdatmaya başladı.

Layevski devam ediyordu:

“Onunla iki yıl beraber yaşadım, artık sevmiyorum, daha doğrusu ortada sevgi mevki diye bir şey olmadığını anladım... Bu iki yıl sadece bir aldanmaydı.” Konuşurken pembe avuçlarını süzmek, tırnaklarını kemirmek yahut kolluğunu parmaklarıyla buruşturmak Layevski’nin âdetiydi. Şimdi yine aynı şeyi yapıyordu. “Bana yardımın dokunmayacağını biliyorum, ama gene anlatayım; çünkü bizim gibi bahtsız, lüzumsuz insanlar için konuşmaktan başka avunacak şey yok. Her hareketimi başkalarına anlatmalıyım, saçma hayatıma bazı nazariyelerde, edebi tiplerde ve mesela bizim gibi üst sınıf Rusların yozlaşmasının

da falan bir izah yolu, bir özür aramalıyım... Mesela geçen gece boyuna, 'Ah Tolstoy ne kadar haklı, yerden göğe kadar haklı!' diye düşünerek kendimi avuttum, böylece biraz ferahladım. Gerçekten birader, büyük edip! Ne dersen de."

Tolstoy'u hiç okumamış olan, ama her gün okumaya niyet eden Samoylenko sıkılarak, "Evet," dedi, "bütün edipler kafadan uydurur yazarlar, ama o doğrudan doğruya tabiattan alır..."

Layevski içini çekti: "Aman Tanrım, uygarlık bizi ne kadar bozmuş!" dedi. "Evlü bir kadın sevdim: o da beni sevdi... Önce öpücüklerimiz, sessiz gecelerimiz, yeminlerimiz, Spencer'lerimiz, ideallerimiz ortak ahlaklarımız vardı... Ne saçma şey!.. Hakikatte onun kocasından kaçıyorlardık, ama iç hayatımızdaki boşluktan kaçıyoruz diye kendi kendimizi aldatıyorduk. Gözlerimizin önünde şöyle bir gelecek canlanıyordu: önce Kafkasya'ya gideceğiz, memlekete, insanlara alışınca kadar ben resmî kıyafetle memurluk edeceğim; sonra da köyde kendimize bir parça toprak satın alacağız, alnımızın teriyle yaşayacağız, bağ, bahçe, tarla edineceğiz. Benim yerimde sen olsan, yahut senin şu zoolog Von Koren olsa, Nadejda Fedorovna'yla belki otuz yıl yaşar, mirasçılarınıza zengin bir bağ, bin 'lik¹ bir mısır tarlası bırakırdınız. Ama ben daha ilk günde kendimi batmış hissettim. Şehirde dayanılmaz bir sıcak, can sıkıntısı, ıssızlık... Kıra gidersen, her çalının, her taşın altında böcekler, akrepler, yılanlar; kırım ötesi dağlar ve bozkır. Yabancı insanlar, yabancı tabiat, zavallı bir kültür... Bütün bunlar kürklü ceketi giyip Nadejda Fedorovna ile kol kola Nevskaya'da gezmek ve sıcak ülkeleri hayal etmek gibi kolay değil ahabap. Burada ölesiye savaş lazım. Halbuki ben nasıl savaşçı olurum? Zavallı bir nevrastenik, bir muhallebi çocuğu... Daha ilk gün iş hayatı ve bağ için beslediğim fikirlerin beş para etmediğini anladım. Aşka gelince sana söyleyebilirim ki Spencer'i okuyan, aşkı için dünyanın öbür ucuna giden bir kadınla yaşamanın da bir

¹ 1,092 hektar. (Ç.N.)

Anfisa veya Akulina'yla yaşamak gibi tadı yok. Evde aynı ütü, pudra, ilaç kokusu; her sabah aynı bukile kâğıtları,¹ aynı kendi kendini aldatış...

Layevski'nin bildik bir kadın hakkında kendisiyle böyle açık saçık konuşmasından kızaran Samoylenko, "Ütüsüz ev olmaz," dedi. "Bugün sen rahatsızsın Vanya, farkındayım. Nadejda Fedorovna mükemmel, bilgili bir kadındır, sen de çok akıllı bir adamsın..."

Samoylenko etraftaki masalara göz atarak devam etti: "Şüphesiz evlenmiş değilsiniz, ama bunda kabahatiniz yok, kaldı ki... Önyargılardan kurtulmak, modern fikirlerin düzeyine yükselmek lazım. Ben de özgür aşktan yanayım, evet... Ama mademki bir defa birleşilmiş, ölünceye kadar beraber yaşamalı."

"Sevmeden mi?"

Samoylenko, "Şimdi," dedi, "sana izah edeyim. Sekiz yıl önce burada ihtiyar bir acente mümessilimiz vardı; çok kafalı bir adamdı. Bu adam, derdi ki, aile hayatında esas olan katlanmadır. İhtiyar musun Vanya, sevgi değil, katlanma. Sevgi uzun zaman devam edemez. Sen iki yıl severek yaşadın, ama şimdi, yaşadığın bu aile hayatı, belki öyle bir devreye girmiştir ki, dengeyi korumak için bütün sabrını, tahammülünü kullanman gerekiyor..."

"Sen ihtiyar acentene inanıyorsun; bence onun nasihati saçma. Senin ihtiyarın ikiyüzlülük edebilir, sabır ve tahammül idmanı yapabilir; seilmeyen birini vicdanı açısından gerekli bir nesne olarak görebilir. Fakat ben daha bu kadar küçülmedim. Eğer sabır ve tahammül idmanı yapmak istersem kendime jimnastik gülleleri, yahut yerinde duramayan bir at satın alırım, ama insanı rahat bırakırım.

Samoylenko buzlu bir beyaz şarap ısmarladı.

Birer bardak içtikten sonra Layevski birdenbire sordu:

"Beynin yumuşaması nedir, söyler misin?"

¹ Evde saç kıvrırmak için bigudi yoksa onun yerine kullanılan kâğıtlar. (Y.N.)

“Bu, efendim, nasıl anlatmalı sana... öyle bir hastalık ki beyin gevşer, sulanır gibi olur.”

“Tedavisi kabil mi?”

“Hastalık ihmal edilmemişse, evet. Soğuk duşlar... Pehlivan yakısı... Ağızdan alınacak bazı ilaçlar.”

“Ya... İşte görüyor musun halimi. Onunla yaşayamam, bu benim dayanma gücümün üstündedir. Seninle olduğum müddetçe böyle konuşuyor, gülüyorum; ama evde cesaretimi büsbütün kaybediyorum. Canıma o derece tak dedi ki, mesela birisi, onunla bir ay daha birlikte yaşamak zorunda olduğumu söyleyecek olsa kurşunu alnımın ortasına sıkırım zannediyorum. Ama onu da bırakmak olmaz. Kimsesi yok, çalışamaz, ne bende para var, ne onda... Nereye sığınsın? Kime gitsin? İnsan bir çare düşünüp bulamıyor... E, söyle bakalım, ne yapmalı?”

Samoylenko ne söyleyeceğini bilemeyerek homurdandı:

“Aha... O seni seviyor mu?”

16

“Evet, o yaşta, o mizaçta bir kadının muhtaç olduğu bir erkeği seveceği kadar seviyor. Benden ayrılmak onun için pudrasından, bukile kâğıtlarından ayrılmak kadar zordur. Ona göre, ben onun tuvalet masasının tamamlayıcı bir parçasıyım.”

Samoylenko utandı.

“Sen bugün biraz keyifsizsin, Vanya, uyuyamadın galiba,” dedi.

“Evet, iyi uyuyamadım... Genellikle kendimi fena hissediyorum, kardeş. Başım sepet gibi, içim sıkılıyor, üzerimde bir halsizlik var... Kaçmalı!”

“Nereye?”

“Şöyle kuzeye doğru. Çamlara, mantarlara, insanlara, fikirlere doğru... Şimdi Moskova veya Tula vilayeti gibi bir yerde nehirde banyo yapmak, üşümek, anlıyor musun; sonra üç saat kadar, en basit bir üniversiteliyle bile olsa gezip dolaşmak, gevezelik etmek için ömrümün yarısını feda ederdim. Kuru otlar nasıl kokar, hatırlar mısınız? Geceleri bahçede gezerken evden piyano sesleri gelir, trenin geçtiği duyulur...”

Layevski heyecanından gülümsüyordu. Gözlerinden süzülen yaşları göstermemek için yerinden kalkmadan yanlarındaki masaya doğru dönerek bir kibrit istedi.

“On sekiz yıl oluyor. Rusya’ya gitmedim. Orasının nasıl olduğunu unuttum. Bence Kafkasya’dan daha güzel memleket yok,” dedi Samoylenko.

“Vereşçagin’in bir tablosunda, derin bir kuyuda idam mahkûmları inler. İşte senin güzel Kafkasyan bana tıpkı bu kuyu gibi geliyor. Eğer bana, Petersburg’da temizleyici mi yoksa burada prens mi olmak istersin, ikisinden birini seç, deseler, ocak temizleyiciliğini seçerim.”

Layevski düşünceye daldı. Samoylenko onun eğilmiş vücuduna, bir noktaya dikili gözlerine, solgun, terli yüzüne, batık şakaklarına, kemirilmiş tırnaklarına, ayaklarının ucunda sarkıp kötü yamanmış çoraplarını meydana koyan terliklerine bakarak, belki de Layevski ona aciz bir çocuğu hatırlattığı için, kuvvetli bir merhamet duydu ve sordu:

“Annen sağ mı?”

“Evet, ama aramız açık. Bu birleşmemi bir türlü affedemedi.”

Samoylenko dostunu severdi. Layevski’yi, kendisiyle içilir, şaka edilir, içli dışlı konuşulur iyi bir çocuk, bir üniversiteli, temiz bir insan olarak görürdü. Ama onda görüp anladığı bazı özellikler hiç hoşuna gitmezdi. Layevski çok içerdi, vakitli vakitsiz içerdi; kumar oynar, görevine aldırış etmez, ayağını yorganına göre uzatmaz, konuşurken sık sık çirkin laflar söyler, sokakta terlikle gezer, yabancıların yanında Nadejda Fedorovna’yla kavga ederdi. İşte bunlar Samoylenko’nun hoşuna gitmezdi. Ama Layevski’nin bir zamanlar filoloji fakültesinde bulunmasını, şimdi iki kalın dergiye abone olmasını, çoğu zaman pek az kimsenin anlayabileceği kadar yüksekte konuşmasını, aydın bir kadınla yaşamasını anlamıyordu; işte bunlar Samoylenko’nun hoşuna gider, Layevski’yi kendinden yüksek görür, ona saygı gösterirdi.

Layevski başını silkerek, “Bir nokta daha,” dedi, “yalnız aramızda kalsın. Bunu şimdilik Nadejda Fedorovna’dan

gizliyorum. Onun yanında sakın ağzından bir şey kaçır-
mayasın... Üç gün önce kocasının beyin yumuşamasından
öldüğünü bildiren bir mektup aldım...”

Samoylenko içini çekti:

“Toprağı bol olsun. Niçin ondan gizliyorsun?”

“Bu mektubu ona göstermek, buyurunuz kiliseye
nikâh olalım demektir. Önce ilişkimizi netleştirmeliyiz.
Birlikte daha fazla yaşayamayacağımızı o da anladığı
zaman mektubu kendisine gösteririm. O zaman tehlike
kalmaz.”

Samoylenko, “Baksana Vanya!” dedi. Büyük bir tatlı-
lıkla ricada bulunmak istiyor, ama reddedilmekten korku-
yormuş gibi, çehresi birdenbire hazin ve yalvarıcı bir hal
aldı. “Evlen kuzum,” dedi.

“Neden?”

“Şu fevkalade kadına karşı borcunu yerine getir. Ko-
cası öldü, bununla kader sana nasıl davranman gerektiği-
ni göstermiş oluyor.”

18

“Ne tuhaf adamsın, düşünmüyor musun, buna imkân
yok! Sevmeden evlenmek, inanmadan ayin yapmak gibi
alçakça bir iştir, insana yakışmaz.”

“Ama mecbursun.”

Layevski hiddetle sordu:

“Neden mecbur oluyormuşum?”

“Çünkü onu kocasının elinden kapıp kaçırdın, güna-
hını üzerine aldın.”

“Yahu, sen Rusça bilmez misin, sevmiyorum!”

“Sevmiyorsun, peki o halde saygı göster, onu hoş tut.”

Layevski onu yansılıyarak, “Hah,” dedi. “Saygı gös-
ter, onu hoş tut. Sanki başrahibeymiş... Kadınla yaşarken
yalnız saygıyla, itibarla işin biteceğini zannediyorsan,
kötü bir psikolog, kötü bir fizyologsun. Kadına her şeyden
önce yatak odası lazım.”

Samoylenko utandı: “Vanya, Vanya...”

“Sen ihtiyar bir çocuksun ve nazariyecisin, ama ben
genç bir ihtiyarım, hem de pratik adamım; hiçbir zaman
birbirimizi anlayamayız. İyisi mi, bu lafı keselim. Mustafa,

borcumuz ne kadar?” diye seslendi.

Doktor ürkerek Layevski'nin elini tuttu: “Hayır, hayır... Ben vereceğim. Ben ısmarladım.” Mustafa'ya, “Benim hesabıma yaz!” diye seslendi.

Kalktılar, sessizce rıhtımdan yürüdüler. Bulvara girerken durdular, ayrılmak üzere el sıkıştılar.

Samoylenko içini çekti:

“Çok şımardınız efendiler! Talih sana, genç, güzel, bilgili bir kadın göndermiş, sen reddediyorsun. Allah bana şefkatli, iyi bir kadın versin de isterse çarpık bir kocakarı olsun, yine razıydım. Kendi bağımızda birlikte yaşadık onunla ve...”

Samoylenko hemen kendini topladı, “Varsın ihtiyar cadı orada semaveri kursun,” dedi. Layevski'ye veda ederek bulvardan yürüdü. Ağır, heybetli bir tavırla, yüzünde sert bir ifadeyle, sırtında kar gibi beyaz ceketi, ayağında mükemmel boyanmış çizmeleriyle kurdeleli Vladimir¹le süslü göğsünü kabartarak bulvardan geçtiği zaman kendisini çok beğenir, bütün âlem hayran hayran ona bakıyor sanırdı. Başını çevirmeden iki yana baktı; bulvarı pek iyi düzenlenmiş buldu, servi fidanlarının, okalıptüslerin, biçimsiz, kocamış palmyelerin çok güzel olduklarını, zamanla geniş gölgeler vereceklerini, Çerkezlerin namuslu ve konuksever bir halk olduğunu düşündü.

İçinden, “Layevski'nin Kafkasya'yı beğenmemesi garip, çok garip,” diyordu.

Beş silahlı erle karşılaştı. Ona selam verdiler. Bulvarın sağındaki kaldırımdan bir memurun karısı ile liseli oğlu geçiyordu.

Samoylenko nezaketli bir gülümsemeye seslendi:

“Günaydın, Mariya Konstantinovna! Banyoya mı gittiniz? Hah-hah-hah... Nikodim Aleksandriç'e hürmetler!”

Nazıkçe gülümsemeye devam ederek ileriye doğru yürüdü. Ama karşıdan gelen bir sağlık memurunu görünce birden kaşlarını çattı, onu durdurarak sordu:

“Hastanede kimse var mı?”

¹ Çarlık dönemine mahsus bir nişan. (Ç.N.)

ANTON ÇEHOV

SAYFIYEDE

KLASİKLER

Dünyanın en büyük oyun yazarlarından **Anton Çehov**, özellikle oyunlarındaki karakterlerin kişiliklerini çizerken, duygu ve düşünce yapılarını yansıtırken gösterdiği ustalıklarla tanınır. Çehov'un bu üstün yeteneği, insanların kişiliklerini birkaç cümleyle aynı güçte ifade edebildiği öykülerinde de görülür. *Sayfiyede*, yazarın bu tarzını örnekleyen öykülerden oluşuyor. Kitapta yer alan otuz beş öykü, yalnızca otuz beş olayı ve yüze yakın karakteri aktarmakla kalmıyor. Dünyanın neresinde ve hangi çağda olursa olsun, insanın değişmez yanlarını, ortak paydalarını hiç eskimeyecek bir anlatım ve yaklaşımla bizlere sunuyor. Öykülerde geçen olayları ve o olayların kahramanlarını okurken, tanık olduğunuz ya da yaşadığımız deneyimlerle nasıl benzerlik taşıdığını, hatta bire bir örtüştüğünü duyumsayarak kendinizi o ortamlarda bulacaksınız.

Bir öykü, ardından bir öykü daha derken, bitirmeden elinizden bırakamayacağınız bir Çehov şöleni.

KAPAK RESMİ: WILLIAM MERRITT CHASE

ISBN 978-975-07-1133-6

9 789750 711336

<http://www.canyayinlari.com>